

Ezen a téren a legnagyobb az átfedés a városi erdészet és a hagyományos erdőgazdálkodás között, hiszen a lakott területek közvetlen közelében található, közjóléti szereppel is rendelkező erdők egyben városi erdőnek is minősíthetők, a lakóhelyről történő egyszerű és gyors megközelíthetőség miatt. A szokásos erdei közjóléti létesítményekkel és berendezésekkel a lakott területeken is találkozhatunk. (Megjegyzés: a rongálás mértéke azonban még nagyobb, mint a távolabbi erdőkben, a felesleges energiákat a kevesebb utazás sokkal kisebb mértékben vezeti le.)

Végül, de nem utolsósorban a városi erdészet ökonómiájához szükséges fák, illetve zöldfelületek értékelése a nehezen „piacosítható” javak miatt egyelőre csak az infrastrukturális értékelés eljárásait követheti. Nemzetközi szinten is ugyanez a helyzet, hiszen a legtöbb országban paraméteres eljárásokkal készítenek értékbecsléseket. Hazánkban a legismertebb az úgynevezett Radó-módszer (*Radó Dezső* kertészmérnöktől), amelyet a Magyar Faápolók Egyesülete fi-

nomított, annak helyenként nagyvonalú megközelítését részletezve.

A közeljövő

Új szakma bontakozik ki a szemünk láttára. A részei nem idegenek, és vitathatatlanul szükség is van rá. Kérdéses, hogy mennyire tud kifejlődni a városi erdész vagy a faápoló szakma a mai forráshiányos közegben, de az érdeklődés nagy, az internetes keresés Magyarországon is rengeteg találatot ad, különösen a faápolás területén. Sokan szereznek be tomográfot, amit aztán jól-rosszul használnak, hiszen kecsesítő lehetőségnek tűnik, különösen az uniós támogatásokból megvalósuló kastélypark-felújítások során. Az előképzettséget nélkülöző faápolási dilettantizmus azonban hibás döntésekre vezethet, a főlegesen kivágott fa már nem ragasztható vissza, a rosszul tervezett fásorokkal, parkosításokkal kapcsolatban később sok gond merül fel. Ezek jó része megelőzhető lesz, ha valamilyen szakmai intézményes képzésre egyszer majd lehetőség nyílik. ❁

Nyomdában az Erdészettudományi Közlemények 6. kötete!

EK Erdészettudományi Közlemények Alapítva 2011-ben

Várhatóan az Erdészeti Lapok 2016. januári lapszámával együtt kerül kézbesítésre az Erdészettudományi Közlemények immáron 6. kötete. Az eddig megjelentekhez hasonlóan az erdészettudomány széles spektrumát ölelik fel a benne megjelenő tanulmányok. A következőkben kedvcsinálónként adjuk közre a kötetben megjelenő néhány cikk rövid kivonatát, a teljesség igénye nélkül. Aki mindezek alapján kedvet kap egy-egy téma mélyrehatóbb tanulmányozására, annak már csak bő két hónapot kell várnia, hogy kezébe vehesse a kiadványt, benne a teljes terjedelmű írásokkal. Reméljük, hogy a színes kínálat minél többek érdeklődését felkelti.

A szerkesztők

Változások az erdészeti szaporítóanyag-gazdálkodásban 1982-2014 között

Bach István, Frank Norbert, Piniér Beáta, Bordács Sándor

Az erdészeti szaporítóanyag-gazdálkodás jelentősen átalakult az elmúlt évtizedekben. A statisztikai adatok elemzésével nyomon követhetők az elmúlt évtizedekben bekövetkezett jelentős változások, amelyek a termelők tulajdonosi szerkezetében, a csemetekertek számában, az átlagos természetterület nagyságában, a termelt fafajok arányában következtek be. A szakmapolitikai követelmények változása, elsősorban a természetközeli erdőgazdálkodás fokozatos térnyerése és a fafajpolitika átalakulása, az erdőtelepítési és támogatási alapelvek módosulása jelentősen átalakította az ágazat termelési szerkezetét is.

Egyes fák és faállományok minőségi osztályai és fahasználati árbevételi kategóriái

Rumpf János, Horváth Attila László, Szakálosné Máttyás Katalin

Az Erdészeti Tudományos Intézetben évtizedekkel ezelőtt kidolgozott „Egyszerűsített méretcsoportos választéktervezési módszer” (Szász és Burján 1975) alapját képező korábbi választék-

szerkezeteknek és az akkori fakitermelések mellmagassági átmérő szerinti megoszlásának elavulása szükségessé tették azok korszerűsítését – a mindenkori aktuális fakitermelések adataihoz igazítva –, hogy az értékes eredeti adatállomány a jelenlegi fakitermeléseinek tervezéséhez és értékeléséhez is felhasználható legyen. Erre egy egyszerű megoldást dolgoztak ki a soproni Erdőművelési Kar Erdőhasználati Tanszékén: az ún. kétlépcsős arányosítás módszerét. Ugyanakkor az ERTI táblázatok használatánál a faállomány minőségére is szükség van. A tanszéken erre a célra az Erdőrendezési Útmutató törzsmínősítési rendszerét – a feladatnak jobban megfelelő módosítással – használtuk fel.

A kocsánytalan tölgy vízajtásképzésének vizsgálata ernyős felújító vágásokban

Bárdos Bence, Nabóczki László, Molnár Dénes, Frank Norbert, Köveskúti Zoltán, Folcz Ádám

Jelen tanulmány a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*) állományok természetes felújítása során jelentkező vízajtásosodásra irányul, amely jelentősen befolyásolhatja a potenciálisan termelhető rönk minőségét. Az ebből fakadó törzsmínőség-romlás jelentős gazdasági kieséseket jelenthet az erdőgazdálkodóknak. Kutatásaink során különböző ökológiai környezetben lévő mintaterületeken vizsgáltuk a kocsánytalan tölgy vízajtásképzését ernyős bontóvágásokban.

Adatok a síkvidéki gyertyános-tölgyesek erdőműveléséhez: lékes felújítóvágás alkalmazásának gyakorlati tapasztalatai és növényzeti hatásai a Szatmár-beregi síkon

Szalacsi Árpád, Veres Szilvia, Király Gergely

A síkvidéki gyertyános-tölgyesek a tölgy fatermesztés legfontosabb helyszínei közé tartoznak. Művelésük az elmúlt 20 évben a hazai erdőgazdálkodás és természetvédelem egyik fő ütközéspontjává vált. A természetes folyamatokon alapuló felújítási módszer kidolgozása érdekében a Nyírerdő Zrt. területén három erdőrészletben lékes felújítóvágás hatását teszteltük. Az így kialakított erdő elegyes, horizontális és vertikális tagozódása, továbbá mozaikossága a síkvidéki gyertyános-kocsányos tölgyesek tekintetében kifejezetten kedvezőnek nevezhető.

Ezen a téren a legnagyobb az átfedés a városi erdészet és a hagyományos erdőgazdálkodás között, hiszen a lakott területek közvetlen közelében található, közjóléti szereppel is rendelkező erdők egyben városi erdőnek is minősíthetők, a lakóhelyről történő egyszerű és gyors megközelíthetőség miatt. A szokásos erdei közjóléti létesítményekkel és berendezésekkel a lakott területeken is találkozhatunk. (Megjegyzés: a rongálás mértéke azonban még nagyobb, mint a távolabbi erdőkben, a felesleges energiákat a kevesebb utazás sokkal kisebb mértékben vezeti le.)

Végül, de nem utolsósorban a városi erdészet ökonómiájához szükséges fák, illetve zöldfelületek értékelése a nehezen „piacosítható” javak miatt egyelőre csak az infrastrukturális értékelés eljárásait követheti. Nemzetközi szinten is ugyanez a helyzet, hiszen a legtöbb országban paraméteres eljárásokkal készítenek értékbecsléseket. Hazánkban a legismertebb az úgynevezett Radó-módszer (*Radó Dezső* kertészmérnöktől), amelyet a Magyar Faápolók Egyesülete fi-

nomított, annak helyenként nagyvonalú megközelítését részletezve.

A közeljövő

Új szakma bontakozik ki a szemünk láttára. A részei nem idegenek, és vitathatatlanul szükség is van rá. Kérdéses, hogy mennyire tud kifejlődni a városi erdész vagy a faápoló szakma a mai forráshiányos közegben, de az érdeklődés nagy, az internetes keresés Magyarországon is rengeteg találatot ad, különösen a faápolás területén. Sokan szereznek be tomográfot, amit aztán jól-rosszul használnak, hiszen kecsegtető lehetőségnek tűnik, különösen az uniós támogatásokból megvalósuló kastélypark-felújítások során. Az előképzettséget nélkülöző faápolási dilettantizmus azonban hibás döntésekre vezethet, a fölőlegesen kivágott fa már nem ragasztható vissza, a rosszul tervezett fásorokkal, parkosításokkal kapcsolatban később sok gond merül fel. Ezek jó része megelőzhető lesz, ha valamilyen szakmai intézményes képzésre egyszer majd lehetőség nyílik. ❁

Nyomdában az Erdészettudományi Közlemények 6. kötete!

EK Erdészettudományi Közlemények Alapítva 2011-ben

Várhatóan az Erdészeti Lapok 2016. januári lapszámával együtt kerül kézbesítésre az Erdészettudományi Közlemények immáron 6. kötete. Az eddig megjelentekhez hasonlóan az erdészettudomány széles spektrumát ölelik fel a benne megjelenő tanulmányok. A következőkben kedvcsinálónként adjuk közre a kötetben megjelenő néhány cikk rövid kivonatát, a teljesség igénye nélkül. Aki mindezek alapján kedvet kap egy-egy téma mélyrehatóbb tanulmányozására, annak már csak bő két hónapot kell várnia, hogy kezébe vehesse a kiadványt, benne a teljes terjedelmű írásokkal. Reméljük, hogy a színes kínálat minél többek érdeklődését felkelti.

A szerkesztők

Változások az erdészeti szaporítóanyag-gazdálkodásban 1982-2014 között

Bach István, Frank Norbert, Piniér Beáta, Bordács Sándor

Az erdészeti szaporítóanyag-gazdálkodás jelentősen átalakult az elmúlt évtizedekben. A statisztikai adatok elemzésével nyomon követhetők az elmúlt évtizedekben bekövetkezett jelentős változások, amelyek a termelők tulajdonosi szerkezetében, a csemetekertek számában, az átlagos természetterület nagyságában, a termelt fafajok arányában következtek be. A szakmapolitikai követelmények változása, elsősorban a természetközeli erdőgazdálkodás fokozatos térnyerése és a fafajpolitika átalakulása, az erdőtelepítési és támogatási alapelvek módosulása jelentősen átalakította az ágazat termelési szerkezetét is.

Egyes fák és faállományok minőségi osztályai és fahasználati árbevételi kategóriái

Rumpf János, Horváth Attila László, Szakálosné Máttyás Katalin

Az Erdészeti Tudományos Intézetben évtizedekkel ezelőtt kidolgozott „Egyszerűsített méretcsoportos választéktervezési módszer” (Szász és Burján 1975) alapját képező korábbi választék-

szerkezeteknek és az akkori fakitermelések mellmagassági átmérő szerinti megoszlásának elavulása szükségessé tették azok korszerűsítését – a mindenkori aktuális fakitermelések adataihoz igazítva –, hogy az értékes eredeti adatállomány a jelenlegi fakitermeléseinek tervezéséhez és értékeléséhez is felhasználható legyen. Erre egy egyszerű megoldást dolgoztak ki a soproni Erdőművelési Kar Erdőhasználati Tanszékén: az ún. kétlépcsős arányosítás módszerét. Ugyanakkor az ERTI táblázatok használatánál a faállomány minőségére is szükség van. A tanszéken erre a célra az Erdőrendezési Útmutató törzsmínősítési rendszerét – a feladatnak jobban megfelelő módosítással – használtuk fel.

A kocsánytalan tölgy vízajtásképzésének vizsgálata ernyős felújító vágásokban

Bárdos Bence, Nabóczki László, Molnár Dénes, Frank Norbert, Köveskúti Zoltán, Folcz Ádám

Jelen tanulmány a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*) állományok természetes felújítása során jelentkező vízajtásosodásra irányul, amely jelentősen befolyásolhatja a potenciálisan termelhető rönk minőségét. Az ebből fakadó törzsmínőség-romlás jelentős gazdasági kieséseket jelenthet az erdőgazdálkodóknak. Kutatásaink során különböző ökológiai környezetben lévő mintaterületeken vizsgáltuk a kocsánytalan tölgy vízajtásképzését ernyős bontóvágásokban.

Adatok a síkvidéki gyertyános-tölgyesek erdőműveléséhez: lékes felújítóvágás alkalmazásának gyakorlati tapasztalatai és növényzeti hatásai a Szatmár-beregi síkon

Szalacsi Árpád, Veres Szilvia, Király Gergely

A síkvidéki gyertyános-tölgyesek a tölgy fatermesztés legfontosabb helyszínei közé tartoznak. Művelésük az elmúlt 20 évben a hazai erdőgazdálkodás és természetvédelem egyik fő ütközéspontjává vált. A természetes folyamatokon alapuló felújítási módszer kidolgozása érdekében a Nyírerdő Zrt. területén három erdőrészletben lékes felújítóvágás hatását teszteltük. Az így kialakított erdő elegyes, horizontális és vertikális tagozódása, továbbá mozaikossága a síkvidéki gyertyános-kocsányos tölgyesek tekintetében kifejezetten kedvezőnek nevezhető.